

Endelhovenlaan 1, 3601 GR Maarssen
Postbus 1212, 3600 BE Maarssen
T 140346 F 0346 25 40 10
www.stichtsevecht.nl
info@stichtsevecht.nl

Raadsvoorstel (Gewijzigd)

Onderwerp

Voortbestaan Bestuur Regio Utrecht

Begrotingswijziging

N.v.t.

Datum raadsvergadering

19 mei 2015

Commissie

7 april 2015

Portefeuillehouder

P.F. de Groene eur. ing.

Afdeling

Concernstaf

Mail opsteller

sharief.gulzar@stichtsevecht.nl

Registratie nummer

Z/15/43323-VB/15/05183

Aan de gemeenteraad

Voorgesteld Besluit

1. Kennis nemen van het besluitvormingsproces omtrent gemeenschappelijke regeling Bestuur Regio Utrecht (BRU).
2. Kennis nemen van het Totaalakoord transitie BRU naar provincie Utrecht.
3. Kennis nemen van het bestuursconvenant Verkeer en Vervoer in grootstedelijk Utrecht.
4. Het voornemen uitspreken om het BRU op te heffen. **en in te zetten op nieuwe vorm van samenwerking in de stadsregio.**

Samenvatting

BRU is gebaseerd op de wettelijk verplichte samenwerking uit de oude WGR+. Deze zogenaamde plusregio's zijn sinds 1 januari wettelijk afgeschaft. Met opheffen van het BRU wordt ruimte gecreëerd voor een frisse nieuwe samenwerking.

Bijlagen

1. Brief raden over GR_2015-00699;
2. Brief bestuursconvenant verkeer & vervoer_2015-01259;
3. Concept bestuursconvenant grootstedelijk Utrecht_2015-01695;
4. Totaalakoord transitie BRU naar provincie Utrecht_2015-01103;
5. Totaalakoord transitie BRU Raden en Staten_2015-01104.

Toelichting

Dit kabinet heeft in het regeerakkoord "Bruggen slaan" een aantal ambities opgenomen over de bestuurlijke inrichting van Nederland. Het uitgangspunt is een krachtige en dienstverlenende overheid door een duidelijke afbakening van taken en verantwoordelijkheden tussen en binnen bestuurslagen. Het komt erop neer dat men terug wil naar de oorspronkelijke inrichting van het Huis van Thorbecke, zonder extra bestuurslagen.

Belangrijke bestuurlijke veranderingen in het midden bestuur betreffen de decentralisaties, provinciale opschaling en afschaffing stadsregio's (WGR+). De afschaffing WGR+ regio's is in december 2014 door de Eerste Kamer goedgekeurd. Hiermee is de wettelijke basis voor het BRU per 1 januari jl. vervallen.

Voor de regio Utrecht houdt dit in dat de Verkeer en Vervoer taken van de Wgr+ worden ondergebracht bij de provincie. Een uitzondering is gemaakt voor de metropoolregio's Rotterdam-Den Haag en Amsterdam-Almere. Het kabinet heeft voor deze regio's gekozen voor een eigen vervoersautoriteit met bijbehorende openbaar vervoertaken en verkeersmiddelen. De minister vindt dat er te weinig inhoudelijke en bestuurlijke redenen zijn om Utrecht ook een eigen vervoersautoriteit toe te kennen.

Met deze rigoureuze afslanking van BRU ligt de vraag voor wat we met dit samenwerkingsverband willen: opheffen of omvormen. Dit is aan de gemeenteraden om te besluiten. BRU heeft de gemeente deze vraag dan ook voorgelegd (zie bijlage 1)

Afschaffing WGR+

Sinds 1 januari 2006 werkt Stichtse Vecht (voormalig Maarssen) samen met Bunnik, De Bilt, Houten, Nieuwegein, Utrecht, Vianen, IJsselstein en Zeist in het BRU op basis van de Wgr+. De samenwerking betreft de domeinen ruimtelijke ordening, wonen, economische zaken en verkeer en vervoer. Door de afschaffing van Wgr+ verdwijnt de Verkeer en Vervoer (V&V) taak naar de provincie per 1 januari 2015. Het BRU blijft voorlopig nog bestaan, vanwege afbouw regeling. In ieder geval blijven het AB en het DB in 2015 nog in functie. Dit alles betekent dat de zeggenschap om in regionaal verband te beschikken over de Brede Doel Uitkeringen (BDU) verdwijnt.

Overdracht Verkeer&Vervoer taken naar de provincie

De V&V taken en regiotaxi gaan per 1 januari als geheel (dus inclusief Regiotram en het BRU-gedeelte van projectorganisatie Uithoflijn) over naar de provincie. Er wordt gekozen voor een overgangperiode waarin BRU wordt geplaatst binnen de provincie als een aparte afdeling/unit. De provincie neemt de systeemverantwoordelijkheid over voor het OV-systeem bestaande uit eigendom, beheer en exploitatie van infrastructuur en materieel. Tevens neemt de provincie de Regiotram Utrecht over inclusief alle eigendommen. Daar waar BRU staat in de projectorganisatie Uithoflijn, wordt dit vervangen door provincie Utrecht inclusief rollen, taken en verantwoordelijkheden. De regiotaxi is geen wettelijke taak en hoeft de provincie niet over te nemen. De wethouders WMO van de regio vinden dat deze taak beter uitgevoerd kan worden door de provincie en provincie is akkoord gegaan met de overname regiotaxi.

Alle medewerkers die BDU gerelateerde taken doen gaan mee naar de provincie. Inhuurcontracten worden ook overgenomen. Alle BRU medewerkers krijgen een aanstelling bij de provincie met behoud van functie.

Met de provincie is afgesproken dat de huidige BRU gemeenten nauw betrokken worden bij het vaststellen van jaarlijkse OV vervoerplan. Verder vormen de beleidsstukken van BRU tot 2020 het uitgangspunt van provinciaal beleid voor het gebied grootstedelijk Utrecht en de meerjarenbegrotingen met uitvoeringsprogramma's (inclusief exploitatie en subsidiebeschikkingen) worden gerespecteerd tot 2020. Deze afspraken zijn opgenomen in het Totaalakkoord transitie BRU naar provincie Utrecht, zie bijlagen 2 en 3.

Overige taken naar de U10

De wens om gezamenlijk vraagstukken en projecten aan te pakken is in alle regiogemeenten aanwezig. De colleges van de negen BRU gemeenten stelden in 2012 de startnotitie "samenwerken voor gevorderde 2.0" op, waarin zij de uitgangspunten voor samenwerking vastlegden. De gemeente Woerden heeft zich aangesloten en betaalt dit jaar voor het eerst mee. Deze nieuwe samenwerkingsvorm tussen 10 gemeenten heeft als werktitel "U10". Het werk van het huidige BRU op het gebied van ruimtelijke ordening/wonen, economie en verkeer en vervoer wordt in U10-verband voortgezet en gemoderniseerd. De modernisatie van regionale samenwerking zit hem in een lichte samenwerking, gebaseerd op netwerken in plaats van bestuurlijke constructen en grote apparaten.

Op 10 maart bezochten de burgemeesters van Utrecht en Nieuwegein uw raad in hun ronde langs de 10 gemeenten om van gedachten te wisselen over de te vernieuwen regionale samenwerking. Medio dit jaar zal de raad middels een raadsvoorstel worden gevraagd in te stemmen met de formele oprichting van de U10.

Zolang de WGR+ in 2015 nog niet is opgeheven, gaat het BRU over alle regionale verkeer- en vervoeraangelegenheden. De provincie erkent het grootstedelijk belang van de regio Utrecht op het gebied van Verkeer en Vervoer en wil met ons daarover periodieke afstemming. We moeten ons als regio dan wel zelf organiseren de gedachte gaat uit naar een U10 bestuurstafel Verkeer en vervoer. Concreet gaat het over onderwerpen als een nieuw RVVP, doorontwikkelen OV-knooppunten, doelgroepenvervoer, streefbeeld OV-netwerk, strategisch fietsvisiebeleid, MIRT-onderzoek. (zie bijlagen 4 en 5)

Het BRU opheffen of de GR regeling voortzetten

Het voorstel tot liquidatie van het BRU is een logisch vervolg op de indertijd gemaakte afspraken over de ontwikkeling van de U10, die reeds in 2012 zijn gestart. De lijn was dat het DB BRU zich terughoudend op zou stellen voor wat betreft de toekomst van de Utrechtse regionale samenwerking en dit vooral over te laten aan de U10. De afspraak was tevens geen twee organisatievormen voor regionale samenwerking te hebben. Met het voorstel tot liquidatie wordt hieraan uitvoering gegeven en alle mogelijkheden gegeven voor het formuleren van opvattingen over de meest gewenste vorm van regionale samenwerking in de U10.

In de brief aan de raden (zie bijlage 1) geeft het BRU aan schoon schip te maken om de regionale ontwikkeling de ruimte te geven, door het afsluiten van alle lopende dossiers. Het voorstel om door te gaan met de oude samenwerkingsvorm, weliswaar in een lichtere GR regeling, geeft niet de benodigde ruimte en helderheid als BRU en U10 naast elkaar zouden blijven bestaan. Beter is om de oude samenwerkingsvorm af te sluiten en met nieuw elan opnieuw te beginnen. Dit nieuwe elan kan bijvoorbeeld gevonden worden in de U10, waar de vrijwillige samenwerking die vroeger onder BRU viel, vorm krijgt.

Verder is de BRU samenwerking sterk gekrompen. Van een begroting van € 170 M naar € 2 M en van 107 medewerkers naar 6 medewerkers. Deze 6 zijn overigens tijdelijk in het kader van de U10-samenwerking gedetacheerd bij de gemeente Utrecht.

Bijkomend voordeel van liquidatie van het BRU is dat ook de (niet bestemde) financiële reserves vrijvallen. Bij het opheffen van BRU valt ook de inwonerbijdrage vrij. Dit zal echter niet volledig kunnen, omdat elke nieuwe samenwerkingsvorm ook kosten met zich meebrengt.

Communicatie

Dit raadsbesluit tot voornemen opheffing BRU schriftelijk communiceren aan DB BRU.

Juridisch

BRU kan worden opgeheven als de deelnemende gemeenten hiertoe besluiten. Hiervoor is een 2/3 meerderheid van gemeenten nodig met ook een 2/3 meerderheid in inwoners. (bepaling in de GR) Dit betekent dat minstens 6 van de 9 gemeenten hiertoe moeten besluiten, waaronder in ieder geval Utrecht.

Financiën en risico's

Geadviseerd wordt de huidige regiobijdrage van het BRU voorlopig te reserveren voor een nieuwe regionale samenwerkingsvorm.

Vervolg

Op 24 juni neemt het AB van BRU, op basis van de voorgenomen besluiten van de 9 gemeenten het principebesluit om BRU hetzij te liquideren, hetzij om te vormen naar een vrijwillige samenwerking. Daarna nemen de gemeenten (vóór 12/10) het definitieve besluit. Ingeval van liquidatie hoort bij dit besluit ook het liquidatieplan.

Op 28 oktober neemt het AB van BRU het definitieve besluit, waarna per 1 januari de transitie / liquidatie wordt uitgevoerd, tot uiterlijk eind 2016. (zie bijlage 1)

In het proces, komend tot liquidatie van BRU, is de Raad vóór 12/10 nogmaals aan zet om een definitief besluit te nemen. Voor dit besluit zijn (tegen die tijd) ook de overwegingen en besluiten van de andere BRU-gemeenten en BRU-AB beschikbaar om in de definitieve afweging door de Raad mee te nemen.

31 maart 2015

Burgemeester en wethouders van Stichtse Vecht

Gemeentesecretaris

Burgemeester